

Kasvatuksen historian ENSYklopedia:

**alan kirjallisuusluetteloista ja
linkkisivustosta monipuoliseksi
julkaisualustaksi**

**Juhani Tähtinen, Mika Perälä
& Matti Taneli**

Suomen kasvatuksen ja koulutuksen historian seura pitää kotisivuillaan yllä Kasvatuksen historian ENSYklopedia -sivustoa ja -julkaisualustaa (ks. [Kasvatuksen historian ENSYklopedia | kasvhistseura.fi](http://kasvatuksenhistorian.ensyklopedia.fi)). Sivuston tarkoituksena on seuran tehtävän mukaisesti sekä pitää esillä kasvatuksen historiaan liittyvää tutkimus- ja menetelmäkirjallisuutta että tarjota seuran *Kasvatus & Aika* -kausijulkaisun ja *Koulu ja menneisyys* -vuosikirjan lisäksi avoimen ja matalan kynnyksen julkaisualusta alan tutkijoille ja harrastajille. Lisäksi sivustolla on ollut vuodesta 2020 lähtien oma kategoriansa kasvatusta ja koulumuisteluille, joita on julkaistu tätä kirjoittaessa noin 20 kappaletta.

Kasvatuksen historian ENSYklopedia -sivuston historia juontaa vuoteen 2006, jolloin edellisenä vuonna muodostunut Kasvatuksen historian verkosto perusti virtuaalisen oppimisympäristösivuston saatuaan Suomen kasvatustieteiden tiedekuntien yhteiseltä virtuaaliyliopistohankkeelta (Virmo) pienen avustusrahoituksen tätä varten. Sivusto avattiin vuonna 2008 eNorssin sivustolla, kuten muutkin hankkeesta rahoituksen saaneet sivustot. Sivusto toimi eNorssin sivustolla KasHisNeT-nimisenä (Kasvatuksen historian verkoston oppimisympäristö) aina vuoden 2019 loppupuolelle saakka, jolloin tämän ylläpito siirrettiin Kasvatuksen ja koulutuksen historian seuran vastuulle ja seuran sivustolle.

Sivuston tavoitteena oli aikanaan tarjota kasvatuksen historian tutkimukseen liittyvä kaikille avoin ja jatkuvasti itseään täydentävä ja uusiutuva oppimisympäristö, kuten Juhani Tähtinen sivuston päätarkoituksen kiteytti vuonna 2009 oppimisportaalin toimintaa kuvaavassa tekstissä *Kasvatus & Ajan* sivuilla. Sivustolla oli alkujaan alan tutkimus- ja menetelmäkirjallisuusluetteloiden lisäksi linkkisivusto ja ennen kaikkea 12 eri näkökulmista kasvatuksen historiantutkimusta tarkastelevaa tutkimusmenetelmäpainotteista tekstiä. Tekstit löytyvät edelleen sivustolta, eikä aika näytä niitä kovin paljon syöneen. Näihin teksteihin liittyi avoimen oppimisympäristöidean mukaan avoin keskustelumahdollisuus. Vaikka sivuston tekstejä tiedetään käytetyn hyväksi eri tavoin esimerkiksi kasvatuksen historiaan liittyvässä opetuksessa – osaan niistä on myös eri tutkimuksissa viitattu – keskustelua näistä ei sivustolla juuri herännyt.

KasHisNeT-sivusto siirrettiin Kasvatuksen ja koulutuksen historian seuran ylläpidettäväksi vuoden 2019 loppupuolella. Samalla sivuston nimi muutettiin nykyiseksi. Siirron yhteydessä haluttiin sivuston julkaisutarjontaa laajentaa. Näin mukaan tulivat entisten kirja- ja linkkiluetteloiden ja tekstiosioiden ohteen yleisesti kasvatuksen historiaan liittyvien tekstien ja koulumuistojen julkaiseminen. Tämä vei sivustoa aiempaa enemmän avoimen julkaisualustan suuntaan, vaikka aiemminkin oli otettu vastaan uusia kasvatuksen historian tutkimuksen tekoon liittyviä tekstejä, joskaan niitä ei kovin paljoa ole syystä tai toisesta vuosien aikana tarjottu. Nykyisen sivuston info-sivun tekstistä saa hyvän kuvan, mikä on julkaisualustan tarkoitus nykyään:

ENSYklopediassa julkaistaan erilaisten kasvatuksen historiaan liittyvien julkaisuluetteloiden ja linkkisivujen lisäksi yleistajuisia uusia ja vanhoja tutkimusartikkeleita, katsausartikkeleita, historioikeja, muisteluja ja esseitä. Kullakin tekstilajilla on omat erityistavoitteensa, mutta yleisesti ottaen kaikkien julkaistavien tekstien tavoitteena on tarjota lukijalle kiinnostavia tulkintoja ja näkökulmia kasvatuksen historiaa ja tämän tutkimusta koskevista erilaisista aihe-alueista ja kysymyksistä sekä ohjata lukijaa kysymystä käsittelevän kirjallisuuden pariin ja kannustaa kriittiseen lukemiseen. Siksi teksteissä esseitä lukuun ottamatta pitää tuoda esille aihepiiriä koskevat ensisijaiset lähteet ja merkittävimmät tutkimusjulkaisut. ENSYklopediassa voidaan julkaista myös haastatteluja, kuva-aineistoa ja erilaisia videoita.

Sivustolla julkaistaan laajasti erilaisia kasvatushistoriallisia tekstejä ja vastavia materiaaleja. Sivuston toimituskunta toimii näiden kirjoitusten arvioijana ja kirjoittajien tekstien viimeistelyn tukena. Tämän lisäksi sivustolta löytyy edelleen erilaisia kirjallisuusluetteloita ja linkkisivustoja (esim. vanhoihin sanakirjoihin, arkistoihin, kirjastoihin ja eri tietokantoihin, alan tieteellisiin julkaisuihin ja yleensä tieteellisiin seuroihin). Näiden linkkien avulla sellaisetkin ”etsijät”, joille kasvatuksen historia ei ole kovin tuttu tutkimusala, pääsevät nopeasti käsiksi alan keskeiseen tutkimuskirjallisuuteen, eri toimijoihin ja julkaisuihin. Vanhoja ja uusia tekstejä hakija löytää vanhan kohdan *Tekstejä alan tutkimusmetodologiasta ja -menetelmistä* lisäksi kahdesta uudesta kohdasta eli otsakkeiden *Kasvatuksen suuntauksia ja klassikoita: artikkeleita*

ja esseitä ja Kirjoituksia eri ikäryhmistä, kasvatuksesta ja koulutuksesta alta. Yhteensä näissä on julkaistu 20 erilaista tekstiä, joista siis 12 on alkuperäisiä ja kahdeksan uutta. Näistä osa on julkaistu aiemmin jossakin muussa yhteydessä ja osa on julkaistu vain näillä sivustoilla. Julkaisemme siis myös vanhoja tekstejä, kunhan kaikki luvat ovat näihin kunnossa. Kuten sivulla olevat vanhemmat tekstit osoittavat, vuodet eivät välttämättä ”syö” kaikkia tekstejä juuri lainkaan. Eli jos sinulla on joitain vanhempia tekstejä, joiden ajattelet mahdollisesti kiinnostavan sivustolla kävijää, otathan yhteyttä sivuston toimittajiin. Otamme mielellään sivustolle myös opiskelijoiden tekstejä, esimerkiksi monen kandidatin pohjalta saa hyvinkin työstettyä sivustolle sopivia tekstejä. Autamme niiden jatkotyöstämisessä mielellämme.

Viimeisin, joskaan ei vähäpätöisin, lisä julkaisualustallamme ovat koulu-muistelut. Ensimmäinen näistä julkaistiin vuonna 2020. Nyt sivulla on jo 19 muistelutekstiä 15 henkilöltä. Otamme uusia koulu-muistelutekstejä jatkuvasti vastaan. Kirjoitathan sinäkin omasi. Julkaisemme sen mielellämme samalla kun lisäämme tekstin koulu-muisteluarkistoomme. Suunnitelmana on, että arkisto luovutetaan myöhemmin jonkun julkisen arkiston käyttöön, jolloin muistelot ovat tulevien tutkijoiden käytössä. Nytkin sivulla olevia koulu-muistelutekstejä voi käyttää tutkimuksissa hyödyksi, kunhan viittaa vain niiden viitetietoihin. Otamme sivustolle muisteluita kaikilta eri kouluasteilta ja koulutusaloilta sekä yleensäkin lapsuuteen ja nuoruuteen liittyviä muistoja. Myös työelämän aikana hankituista lisäopinnoista olisi mukava saada kuvauksia sivulle. Muistelusi voivat kohdistua tiettyyn kouluvaiheeseen tai sitten voit käydä tekstissäsi läpi koko kouluhistoriasikin. Jos olet ollut opettajana kouluissa, myös tästä näkökulmasta käsin kirjoitettuja muisteluita otetaan sivulle mielellään. Voit kirjoittaa joko omalla nimelläsi tai anonyymisti. Jos sinulla on valokuvia kuvatululta ajalta, niitä olisi mukava saada teksteihin mukaan. Onhan niin, että yksi kuva kertoo monesti enemmän kuin teksti sinänsä voi kertoa. Sivun toimittajat auttavat tarvittaessa tekstin taitossa, kuvien asettelussa ja tekstin viimeistelyssäkin. Otamme muisteluita sivuille myös muissa kuin tekstimuodoissa.

Kouluajan tai yleisemmin lapsuuden ja nuoruuden ajan muistelu on monessakin mielessä antoisaa ja tärkeää. Sen lisäksi, että näin muut voivat

lukea koulu-muistojanne ja tutkijat saavat lisälähdemateriaaleja eri aikakausien kouluista, niiden käytänteistä ja oppilaiden sekä opettajien kokemuksista, saa muisteluista itsekin paljon, kuten kirjailija Sirpa Kähkönen Ylen *Kutsuvieras*-radio-ohjelmassaan (9.7.2019) hienosti toteaa:

Meidän jokaisen ihmisen elämään liittyvällä historialla on merkityksensä, jo siksi ihmisille on tärkeää muistella ja kirjoittaa omasta menneisyydestäänkin. Ja luonnollisesti lukea ja kuulla myös muiden elämäntarinoita. Muistelutarinat avaavat meidän ihmisten maailmaa eri tavalla kuin laajat historiankirjoitukset.

Kuten Kähkönen toteaa, kertominen ja puhuminen antavat sanat maailman, omankin elämän ja maailman, ymmärtämiseen. Vain sanojen, ja luonnollisesti myös vanhojen valokuvien, välityksellä voimme jakaa kokemaamme.

ENSYklopedia-julkaisualusta on osa Kasvatuksen ja koulutuksen historian seuran toimintaa. Seuran kotisivujen tilastoseurannan mukaan ENSYn sivut, erityisesti tutkimusmenetelmätekstit ja koulu-muistelut, ovat hyvin suosittuja sivuilla kävijöiden keskuudessa. Tämä rohkaisee meitä sivuston toimittajia jatkamaan tätä jonkin verran aikaa vievää, mutta samalla hyvin palkitsevaa sivuston ylläpitoa vuodesta toiseen. Ota meihin rohkeasti yhteyttä, yhteystiedot löydät ENSYn sivuilta. Tavoitteenamme on se, että sivustosta muodostuu aikaa myöten mahdollisimman laaja ja helposti lähestyttävä lukupaketti kaikille kasvatuksen historiasta kiinnostuneille. Jos artikkeli- ja esseetekstien määrä lähivuosina lisääntyy, julkaisualustalle voidaan hakea myös issn-tunnukset, mikä varmaan osin voisi vahvistaa julkaisu-asun statustakin.

Kirjallisuus ja muu lähdemateriaali

Kähkönen, Sirpa 2019. Ylen *Kutsuvieras*-radio-ohjelma 9.7.2019.

Tähtinen, Juhani 2009. KasHisNet – Kasvatuksen historian verkoston virtuaalioppimisympäristö. *Kasvatus & Aika* 3 (1), 63–69.